

Sistemin Virüsü'ne Karşı Paylaşma ve Dayanışma Kazanacak!

Meydan Gazetesi

07.04.2020

İçindekiler

Başlangıç	4
Alınmayan Önlemler Devletlerin Sağlık Meselesine Bakış Açısıyla İlgilidir!	5
Yaşamsal Olanın Politikliğinin Fark Edilmesi	6
Devlet Koruyup Kollayamıyorsa Neden Ona İhtiyaç Duyalım!	7

Anarşizm, yaşamın teorisidir; devletsiz bir toplumsal yaşamın teorisi.

P. Kropotkin

Gün bitimine yakın bir zamanda, bir twitter mesajı bekler olduk bir zamandır. Mart'ın ikinci haftasından bu yana, Covid-19 salgınının yaşadığımız topraklardaki bilançosunu Sağlık Bakanı'ndan, önce canlı yayın konuşmalarından sonrasında da twitter mesajlarından, öğrenir olduk. Sağlık Bakanı'nın varlığında simgelenen devlet, her gün virüsün Z raporunu aldırıyor bize.

Batılı devletleri iyi önlem alamamakla suçlayan ilgili bakanlığa bağlı kişiler ve kurumlar, başkan ve bakanlar, şimdilerde üç hafta önceki konuşmalarını unuttur oldular. Gizlilik içerisinde işlettikleri telaş politikaları, ne kadar gizlemeye çalışsalar da kendini iyiden iyiye belirginleştiriyor. "Paniğe kapılmaya gerek yok!" tavsiyesini verenler "acil durum plansızlıklarını" en ufak adımda açık ediyor.

Dünya Sağlık Örgütü'nün önce "küresel salgın" demekten imtina ettiği, sonrasında "meğerse salgınmış" diye nitelediği ve yayılmadığı kıta kalmayan virüs, şimdinin ve geleceğin temel belirleyicisi konumunda. Savaş, kriz, ticaret anlaşmaları, mega projeler, partiler arası yapay tartışma gündemleri bir anda kesildi. *Varolabilme* durumumuzu; *dünya içinde* ve *birlikte varolabilme* durumumuzu konuşuyoruz, tartışıyoruz ve izliyoruz. İnsanların büyük bir kesiminden arındırılmış "devletin karar mekanizmaları" çerçevesinde daha fazlasını yapmamız da istenmiyor: Evde kal! Yaşamlarımıza ilişkin karar alma yetkisini kendisinde görenler, pasif ve kaderci bir bekleyişe mahkum olmamızı öğütüyor!

Başlangıç

Virüsün Çin’de nasıl ortaya çıktığına ilişkin bilim insanlarının bir dizi teorilerini okumakta ve izlemek-teyiz. Çin’in Wuhan şehrinde, ya bir yarasa ya da bir pangolinden yayılma iddialarının dışında, biyolojik savaş kapsamında Çin’de üretilen bir virüs olduğu ya da ABD’nin ticaret savaşında Çin’i durdurmak için bu virüsü ürettiği gibi komplo teorileri de mevcut.

Şimdilik bilim insanlarının büyük bir kısmı, virüsün insan eliyle üretilmediği ve başka türlerden insana geçtiğinde hemfikir. Doğanın bize çizdiği bir kaderi yaşıyoruz yani! Dünyada yaşayan insanların çok az bir bölümü için tehlikeli ve bu az bölümün içindeki başka küçük bir grup için de ölümcül olan bir virüs... Küresel çapta devam eden “hafif semptom” propagandası, ilaç tedavisi olmaksızın hastalığın atlatılabileceğini salık veriyor. Peki sokak yasakları, işten çıkarmalar, sosyal izolasyon? Devletlerin “hafif semptom” propagandası içimizi rahatlatıyor mu? Her gün dünyanın farklı yerlerinden girilen ölüm ve vaka sayılarıyla birlikte düşündüğümüzde cevap belli değil mi?

Virüsün varlığı ve ortaya çıkaracağı hastalık noktasındaki insan etkisine ilişkin bir şey söyleyebilmek için ilgili bilginin detaylarına odaklanmak gerekiyor. Ancak meselenin politik ve dolayısıyla yaşamsal başlangıcını (en azından bu bağlamda) buraya koymaya gerek yok. Meselenin gözden kaçırılan kısmı, virüsün nasıl bu kadar hızlı yayıldığı. Bu noktada iki ana hat beliriyor; önlemlerin yetersizliği ve merkez etrafına konumlandırılmış insan yaşamları. İki hat da aynı temel sıkıntıyla ilgili; toplumsal organizasyon!

Yani, insanları gerçek yaşamsal ihtiyaçları için değil de, birilerinin daha fazla kar etmesi için merkezi üretim-tüketim mekanlarına tıkacaksınız. Bu üretim plantasyonlarında binler, onbinler, yüzbinler olarak üretim yapmaya zorlayacaksınız. Değil yaşam kalitesi, yaşamlarına sağlıklı bir şekilde devam etmeleri için gerekli “sağlık”a sahip olmalarını sonsuz üretim döngülerinde eriteceksiniz. Kitlesele üretime maruz bırakılan insanların, yaşamlarını sürdürmek için gerekli olan ihtiyaçlarını karşılamalarının önüne mülkiyet sorunsalıyla geçeceksiniz. Sonra salgın olmayacağını bekleyeceksiniz!

İnsanların yaşamsal alanlarını, merkezi bir şekilde, daha iyi kontrol edilebilmeleri için büyük hapishanelere çevireceksiniz; hapishane şehirler yaratacağız. Yüzbinlerin, milyonların yaşamak zorunda olduğu şehirler inşa edeceksiniz. Bu inşa edilen mekanlarda, yaşamsal ihtiyaçları kitlesele ve merkezi planlamalarla çözmeye çalışacağız. Sonra virüsün bu mekanlarda yayılmaması için temenniniz olacak!

Politik ve ekonomik çıkarlar için, doğanın içerisinde “bir ama sadece bir varlık” olan insanın içinde yaşadığı ve onun bir parçası olduğu doğayı katledeceksiniz; ekolojik uyumu unutarak insanın doğadan uzaklaşmasına ve ona yabancılaşmasına neden olacağız. Sonra salgın olmayacağını bekleyeceksiniz!

Bize toplumsal organizasyonlarını dayatan mekanizmaların, bu mekanizmaların başındakilerin bize biçtiği kaderi yaşamaktayız. Bu salgının asıl sorumluları olan devletler ve şirketlerin; merkeziyetçi yönetimin ve kapitalist sistemin; kitlesele planlamanın ve mülkiyet sisteminin!

Alınmayan Önlemler Devletlerin Sağlık Meselesine Bakış Açısıyla İlgilidir!

Potansiyel olarak buna benzer bir salgın riskiyle karşı karşıya olduğumuz, olacağımız bu kadar açıkken; bu ya da buna benzer bir salgına karşı gerekli tedbirleri, önlemleri almak yerine savaşa, silah sanayine, gösterişli ve büyük inşaatlara, finans sektörüne, büyük şirketlere, ticarete para ayırmak tam da devletlerin yapacağı şeydir!

Bu tespit, devletten sağlığa bütçe ayırmasını isteme talebi değildir! Meselenin devletler ve şirketler nezdinde ne olduğunun açıkça ortaya konmasıdır.

Ne devletler ne de şirketler, sağlık için ihtiyaç olanların dağıtımında etkin olamazlar. Çünkü bunu hedeflemezler. İki mekanizmanın da amacı, kendilerini sürdürmektir. Kapitalistler için bu, kar demektir. Devlet için de koruyucu ve baskıcı uygulamalarıyla kendi varlığına ihtiyaç hissettirmektir.

Şu süreçte en çok ihtiyaç hissettiğimiz şey bilgiyken bu bilginin kontrolünün devletlerin ve şirketlerin tekelinde olması risk durumundaki konumumuzu pekiştirir. Sağlığa ilişkin bilgiye ve hizmete, devletlerin ve şirketlerin “sorunlu etkilerine” bağlı olmaksızın ulaşamamaktayız. Bu sorunlu etkiler, kar politikaları ve düzen tesisidir. Bunların sağlık hizmeti, yoksulluğu ve hastalığı sürdürür. Karşılıklı yardımlaşmayı yok eder. Bağımlılık yaratmaya hizmet eder.

Böylelikle devlete ihtiyaç duyulur, onun iktidarlı konumu meşrulaşır. Bizim sağlığımız için bizim yerimize en doğrusuna devletin kanaat getireceğine inanılır. Bağımlılık ilişkisini kar etme üzerine kuran şirketler için de durum aynıdır. Tedavi yerine iyileştirme, ilaç endüstrisinin pazar başarısını korumasına izin verir. Çoğu ilaç araştırması, zengin insanların yaşam tarzı taleplerini karşılamak için yapılır. Ancak öyle alternatifsiz bırakılır ki “bile bile lades” oluruz.

Devlet ve şirket kontrolündeki sağlık sistemi, kendi sağlığımız üzerindeki irademizi, sağlıkla ilgili bilgiye erişim temelindeki sağlık kararları verme kapasitesini kısıtlar. Bu durum “sağlık sorunlarının” politik kaynaklarını gizler.

Yaşamsal Olanın Politikliğinin Fark Edilmesi

Salgınla beraber geleceğe dönük öngörüler ve tartışmalar farklı zeminlerde başladı. Covid-19 kaynaklı farklı bir yaşamsal sürecin başlaması, kaygıların ve geleceğe ilişkin isteklerin değiştiği kanaatiyle olumlu ya da olumsuz bir sürü düşüncenin öne sürülmesine neden oldu.

Uluslararası siyasetin ve küresel ekonominin üstündeki bir durum olarak virüsün varlığının, siyaset etme biçimini de kapitalist işleyişi de değiştireceği öngörülerini iyimser muhalif çevrelerce dillendiriliyor şimdilerde. Devletlerin ve kapitalist ekonomik yapıların kendiliğindenlikle değişeceği öngörüsündeki “insan iradesi yokluğu”, Covid-19 öncesinin, aynı determinist ağızlarından çıkanlarına benziyor. Salgının bir olanak olduğu, insanlardan bağımsız bir şekilde dillendiriliyor.

Devletli siyasetten bağımsız durumların da siyasi olabildiği, bunların biyopolitika kavramıyla referanslandığı yazılar türüyor. Tüm yazılanlarda “devlet” mefhumu bu kadar aleniyken, bu kavramın kendisiyle derdi olan bir düşünce, ideoloji, felsefe ve etik görmezden geliniyor.

Siyasetin devletli sınırlarına sığmadığını, yaşamsal olanın politik ve politik olanın da yaşamsal olduğunu dillendirenler olarak, ne sosyalistlerin analizlerinin yerinde ne de devletli kapitalist sistemin devamına odaklananların öngörülerinin geçerli olduğunu düşünüyoruz.

Devlet Koruyup Kollayamıyorsa Neden Ona İhtiyaç Duyalım!

Devletin varlığı, insan ihtiyacıyla mantıksal bir yerden temellendirilmeye çalışılır. Basit anlamıyla devlet, vatandaşlarını hegemonyasının sınırlarında korur ve kollar. İçinde yaşadığımız yaşamların yitmesine neden olan örnekte olduğu gibi, bu iddia gerçek değildir. Özellikle bu süreçlerden devletler çıkamaz!

Sürece ilişkin olanaklar tartışmalarında, “istisna hali” uygulamalar vurgusu yapanların söylediğine odaklanmak gerekir. Devletler için salgında yitenlerin bir önemi yoktur. Gözden çıkarılan nüfusun geleceği için önlem almak, devletler ve şirketler için zaman ve para kaybıdır. Bugün devletlerin ve şirketlerin temel sorunu, salgının ekonomik etkilerinin ne olacağı ve toplumsal bir isyan durumunun nasıl önleneceğidir. Alınan tedbirler ve önlemler tamamen buna yöneliktir; seyahat yasakları, her türlü etkinlik ve organizasyon yasakları, sokağa çıkma yasakları, denetim sıkılaştırmaları...

Covid-19’dan tabii ki korunmalıyız. Ancak aynı zamanda devletlerin kontrol ve denetim politikalarını göz önünde bulundurmalıyız. Virüsün yaygın ve ölümcül olduğu İtalya’dan anarşist yoldaşlarımızın yaptığı çağrıya kulak vermeliyiz: “... *Enfeksiyonu sınırlamaya yönelik kısıtlayıcı önlemlerin fiili etkinliği sorusunun ötesinde, körü körüne ve eleştirel olmayan uygulanan sert tedbirlerle edinilen otoriter yaklaşım, ortada bir değerlendirme hatası varsa felakete yol açabilir. Aynı zamanda, “iç mekanda kalın ve sorunla ilgilenmemize izin verin” algısı kaçınılması gereken, toplumda çok tehlikeli bir sorumsuzluk ve çocuklaşma sürecini tetikler. Bu acil durumdaki güçsüzlük ve imkansızlık hissi çok yüksek. Bireysel ve kolektif tercihlerin ve inisiyatiflerin aşağıdan yukarı örgütlenmesinin önemini ihmal etmemize sebep oluyor. Bu önlemler, toplumsal ilişkilerin daha da parçalanmasına, her türlü bireysel ve kolektif öz-savunmanın yıkılmasına ve insanların toplumsal düzeyde tepki verme yeteneklerine olan tüm güvenlerini kaybetmelerine sebep olabilir.*”

Otoriter ve militer önlemlerle, denetim ve kontrol mekanizmalarının hedef alacağı ilk kesimlerin işlerinden atılanlar ya da atılacaklar, göçmenler, kadınlar, işsizler, evsizler... yani ezilenler olacağı aşikardır. Hepimizin aynı gemide olduğunu söyleyenlerin “virüsün herkese bulaştığı” örnekleri, ilerleyen zaman içerisinde test yaptırabilen, daha iyi sağlık hizmeti alan ya da ilaca ve tedaviye ulaşan “kesim”den örneklerle farklı bir tabloya evrilebilir.

Salgından etkilenmemek için gerekenleri yaparken, bireysel ve kolektif sorumluluğumuzun farkında olarak; paylaşma ve dayanışmayı böyle bir süreç içerisinde kurtuluş noktasında en büyük yöntemler olduklarını görerek; devletlerin pasifizasyon politikalarına mahal vermeden; bireysel ve kolektif özgürlüklerimizi türlü nedenler göstererek kendi faşist politikalarının karşısında yok etmeye çalışanlara karşı örgütlü bir şekilde; devletin endişe ve korku politikalarına karşı enerjimizi ve umudumuzu kaybetmeden; mücadelemizi içinde bulunduğumuz koşullara uyumlu bir hale getirerek sürdürmemiz şart.

Anarşist Kütüphane

Meydan Gazetesi
Sistemin Virüsü'ne Karşı Paylaşma ve Dayanışma Kazanacak!
07.04.2020

Bu yazı Meydan Gazetesi'nin 52. sayısında yayınlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net